

Czysta energia, mniej trujących pyłów

Inwestycje dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego poprawią jakość powietrza i stan środowiska w naszym województwie. Jeszcze w tym roku można wystąpić o dotację m.in. na mikroinstalacje energii odnawialnej, ścieżki rowerowe, ochronę przyrody, a nawet budowę torowisk tramwajowych.

ZRPO można uzyskać wsparcie na inicjatywy związane z zieloną energią. Przykładem jest planowany na listopad br. konkurs, w którym Urząd Marszałkowski planuje wesprzeć budowę lub przebudowę sieci energetycznych niskiego i średniego napięcia. Mają dostarczać prąd z odnawialnych źródeł energii (OZE) do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, a co za tym idzie – do ostatecznych odbiorców.

Linie przesyłowe dla prądu z OZE

Konkurs będzie przeznaczony dla operatorów systemów dystrybucyjnych energii. Aby uzyskać dofinansowanie, muszą wykazać, że w wyniku ich projektów w Kujawsko-Pomorskiem zwiększy się udział energii odnawialnej. Najwyżej punktowane będą przedsięwzięcia, w wyniku których potencjalna moc OZE możliwa do przyłączenia do sieci wzrośnie o ponad 20 MW.

Konkurs był planowany od dawna, ostatecznie został przygotowany tak, by odpowiadał potrzebom chwili. W sierpniu przez nasz region przeszła nawałnica. Uszkodziła 4280 budynków mieszkalnych oraz 5898 budynków gospodarczych, starty są też w lasach, uciერიły linie energetyczne. Z pomocą pospieszyły władze województwa.

– Na początku akcji ratunkowej, w pierwszych dniach po przejściu nawałnicy, samorząd województwa przekazał interwencyjnym w rejonie kataklizmu formacjom Ochotniczej Straży Pożarnej pilarki do usuwania połamanych i powalonych drzew i specjalistyczne plandeki do tymczasowego pokrywania zniszczonych dachów – podsumował na początku września marszałek Piotr Calbecki. – W ślad za tym wystaliśmy tam pierwsze paczki pomocy doraźnej. Przygotowujemy też kolejne kroki – pomoc w zakupach w sprzętu gospodarstwa domowego, a także bezpłatne ferie zimowe dla dzieci. Planujemy też projekty, których celem będzie odwołanie zniszczonej infrastruktury, i zabiegamy w Komisji Europejskiej o możliwość zaangażowania środków Unii Europejskiej na uruchomienie programu ożywienia gospodarczego tej części województwa.

W odpowiedzi na tę deklarację, 12 września br. Komitet Monitorujący – wieloosobowe gremium obradujące pod przewodnictwem marszałka, które decyduje o kryteriach konkursów w ramach RPO – postanowił, by już w konkursie na linie energetyczne służące przyłączaniu energii z OZE dać preferencje inwestycjom planowanym na terenach, które uciერიły w wyniku nawałnicy. Jeśli projekt obejmie zasięgiem do 10 poszkodowanych gmin, wnioskodawca otrzyma dodatkowy punkt. Gdy takich gmin będzie od 10 do 20, przysługują już dwa punkty. Sieć służąca mieszkańcom więcej niż 20 poszkodowanych gmin otrzyma trzy dodatkowe punkty.

Dofinansowanie w tym konkursie wyniesie do 85 proc., urzędnicy planują podzielić w nim blisko 22,7 mln zł. Kwota może się jeszcze zmienić – zależy to od wyników poprzedniego, podobnego konkursu. O dotację starają się w nim dwaj wnioskodawcy odpowiedzialni za dystrybucję prądu w naszym regionie, Energa-Operator i Enea Operator.

Mikroinstalacje stają się popularne

Na grudzień br. planowane jest ogłoszenie konkursu, w którym ponad 24 mln zł wspomoże budowę mikroinstalacji w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych. Chodzi o niewielkie źródła czystej energii: panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła, instalacje wykorzystujące biogaz. Bliższe szczegóły poznamy wkrótce, będą dostępne m.in. na stronie rpo.kujawsko-pomorskie.pl.

To drugi tego typu konkurs z RPO na lata 2014-2020. Pierwszy spotkał się ze sporym odzewem – wpłynęło 49 wniosków, których autorzy przygotowali projekty za 42,4 mln zł, oczekując łącznie 18,8 mln zł dofinansowania. Ocena trwa, zgłoszone projekty są dość różnorodne. Np. gmina Stolino stara się o pieniądze na kolektory słoneczne na budynkach mieszkalnych oraz instalacje fotowoltaiczne na szkole podstawowej, gmina Łasin liczy, że podobne instalacje zamontuje na szpitalu, a Chełmno chce wykorzystać energię słoneczną na potrzeby szkolnej sali gimnastycznej z basenem przy ul. Kościuszki. Szpital Powiatowy w Chełmży stawia zaś na pompy ciepła – chce je zamontować w zakładzie opiekuńczo-technicznym w Browinie. Wiele wnioskodawców planuje mikroinstalacje prosumenckie, czyli produkujące prąd nie tylko na potrzeby danego obiektu, ale też do wspólnej sieci. Dzięki sprzedaży takich nadwyżek można obniżyć rachunki za elektryczność.

Energooszczędne szpitale

Za nami już kilka konkursów o pieniądze RPO na modernizację energetyczną budynków. Na grudzień Urząd Marszałkowski zaplanował kolejny, z myślą o szpitalach powiatowych z całego województwa – działających w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej lub przedsiębiorstwa. Chodzi w nim o zmniejszone zapotrzebowanie na energię służącą przede wszystkim do ogrzewania budynku. Do podziału między nie będzie 4,3 mln zł.

W tego typu konkursach nie wystarczy samo ocieplenie ścian – modernizacja energetyczna musi być głęboka i kompleksowa, zgodnie z definicją z Ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Przede wszystkim ma zapewnić zwiększenie efektywności energetycznej o minimum 25 proc. Im więcej, tym lepiej – najwięcej punktów otrzymają projekty zakładające wzrost efektywności o ponad 60 proc., spełniające przy tym wymagania izolacyjności cieplnej z rozporządzenia ministra infrastruktury.

Na co szpitale mogą otrzymać dofinansowanie? Dopuszczalne jest m.in. ocieplenie ścian, dachu, okien i drzwi zewnętrznych oraz wymianę oświetlenia, przebudowa systemów grzewczych, instalacja niewielkich źródeł energii odnawialnej, systemy chłodzące. To tylko przykładowy katalog działań. Wnioskodawcy mogą realizować również innego typu inwestycje.

o ile wynikają one z audytu energetycznego i przyczyniają się do osiągnięcia odpowiedniego poziomu efektywności energetycznej.

Trasy rowerowe

Również na listopad Urząd Marszałkowski planuje rozpocząć nabór wniosków w konkursie, w którym przysądzi samorządom, ich związkom i jednostkom (np. zarządom dróg) dotacje na ścieżki rowerowe. Odbędzie się w trybie polityki terytorialnej, co oznacza, że zgłaszane inwestycje muszą wynikać z lokalnej strategii, a wniosków nie mogą składać instytucje z terenu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoszczy, Torunia i ich obszarów funkcjonalnych. Do podziału będzie 8,6 mln zł.

Aby nowa trasa rowerowa otrzymała wsparcie, musi stać się realną alternatywą dla transportu samochodowego, w konkursie chodzi bowiem o zmniejszenie liczby samochodów i związane z tym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń powietrza. Parametry ścieżek powinny być zgodne ze standardami realizacji infrastruktury rowerowej, opracowanymi przez Urząd Marszałkowski we współpracy ze specjalistami i miłośnikami rowerów. Dodatkowe punkty otrzymają trasy ułatwiające dojazd do zakładów pracy zatrudniających co najmniej 50 osób lub do budynków użyteczności publicznej, jak szkoły i przychodnie.

Nowy konkurs na PSZOK-i

Kolejny z planowanych na listopad konkursów, który przyczyni się do poprawy stanu środowiska w regionie, dotyczy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, czyli popularnych PSZOK-ów. Pula pieniędzy do podziału to 21,6 mln zł. Wnioski będą mogły składać samorządy terytorialne, ich związki, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne, a także przedsiębiorstwa zajmujące się publiczną gospodarką odpadami i inne osoby prawne, także prywatne firmy współ-

LINIA DO SORTOWANIA ODPADÓW W NIEDZIEDZIU W POWIECIE WĄBRZESKIM fot. Andrzej Gołński

PONADEK 24 MLN ZŁ WSPOMOŻE BUDOWĘ MIKROINSTALACJI W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ MIESZKALNEJ fot. Tytus Szabelski

W RAMACH POLITYKI TERYTORIALNEJ SAMORZĄDY I ICH JEDNOSTKI MOGĄ OTRZYMAĆ DOTACJE NA ŚCIEŻKI ROWEROWE fot. Jacek Smarz

pracujące z instytucją publiczną w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Dotację można będzie otrzymać na budowę, przebudowę lub modernizację PSZOK-ów oraz ich wyposażenie w elementy zapewniające prawidłowe funkcjonowanie. Tym działaniem może towarzyszyć kampania zachęcająca mieszkańców do segregowania odpadów.

To kolejne pieniądze z RPO na PSZOK-i. Poprzednie był dzielone w nieco innym trybie – Urząd Marszałkowski powierzył je operatorowi, w wyniku konkursu został nim Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. To on zorganizował konkurs o granty dla końcowych beneficjentów. Oszacował, że budowa nowego PSZOK-u to koszt 800 tys. zł, a modernizacja istniejącego – 400 tys. zł. Konkurs grantowy WFOSiGW jest w toku, zakończył się jednak nabór wniosków – kolejny chętni powinni zainteresować się więc konkursem Urzędu Marszałkowskiego.

Ochrona przyrody

Szerokie spektrum działań może być dofinansowane z RPO w konkursie dotyczącym ochrony przyrody. Także on jest planowany na grudzień br., do podziału będzie w nim blisko 2,6 mln zł.

Jednym z możliwych do realizacji projektów będzie tworzenie lub odnawianie szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych. Inna propozycja to budowa, rozbudowa, modernizacja i doposażenie ośrodków edukacji ekologicznej. Dopuszczalna będzie też zielona infrastruktura – może to być np. ogród będący integralną częścią osiedla.

Inne przedsięwzięcia z szansą na dotację to działania związane z ochroną siedlisk lub gatunków, w szczególności na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, a także zwalczanie gatunków inwazyjnych obcych. W powiązaniu z tego typu działaniami, z wykorzystaniem dotacji będzie można również rozwinąć infrastrukturę służącą ukierunkowaniu ruchu turystycznego na obszary cenne przyrodniczo.

Zgłoszone do konkursu pomysły można uzupełnić o działania informacyjno-edukacyjne związane z propagowaniem ekologii, nie może to być jednak osobny projekt.

O dotację mogą wystąpić instytucje publiczne, państwowe bądź samorządowe. Może to być więc np. gmina, państwowa jednostka organizacyjna albo spółka, w której większościowym współwłaścicielem jest samorząd.

Duże pieniądze na tramwaje

To propozycja dla władz miast, którzy widzą szansę na ograniczenie zanieczyszczeń w budowie lub rozwoju sieci tramwajowych. Trwa właśnie konkurs z RPO, w którym do podziału jest aż 69,3 mln zł. Nie trzeba się obawiać konkurencji Bydgoszczy i Torunia – dwa największe miasta w regionie przedsięwzięcia szynowe zrealizują w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i w tym konkursie nie mogą brać udziału.

Dofinansowanie w wysokości do 85 proc. można otrzymać na rozwój transportu szynowego i wzrost liczby chętnych do korzystania z niego. Może to być budowa lub przebudowa torowiska tramwajowego, zaplecza technicznego do obsługi taboru, zajezdni tramwajowej, przystanków, urządzeń dla osób z niepełnosprawnościami, centrów przesiadkowych, a także elementów dróg służących komunikacji szynowej.

Taki projekt można jeszcze rozbudować, np. o zakup tramwajów, tworzenie systemów zarządzania ruchem i różne działania zachęcające, by przesiadać się z samochodu na inny środek transportu – jak budowa ścieżki rowerowej, parkingów park&ride, bike&ride lub kiss&ride, systemu roweru miejskiego.

Wnioski można składać do końca listopada br., a rozstrzygnięcie planowane jest na kwiecień przyszłego roku. Najwięcej punktów uzyskają projekty, które w największym stopniu przyczynią się do redukcji emisji dwutlenku węgla oraz zwiększą długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych w mieście i na jego obszarze funkcjonalnym.